

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури
Кафедра автомобільних доріг, основ та фундаментів

03-03-191М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи з навчальної дисципліни

«Організація та безпека дорожнього руху

з курсовим проєктом»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

за освітньо-професійною програмою

«Будівництво та цивільна інженерія»

спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

всіх форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІБА
Протокол № 5 від 11.02.2025 р.

Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни «Організація та безпека дорожнього руху з курсовим проектом» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Будівництво та цивільна інженерія» спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» всіх форми навчання. [Електронне видання] / Зятюк Ю. Ю., Потійчук О. Б. – Рівне : НУВГП, 2025. – 16 с.

Укладачі:

Зятюк Ю. Ю., канд. техн. наук, доцент кафедри автомобільних доріг, основ та фундаментів;

Потійчук О. Б., старший викладач кафедри автомобільних доріг, основ та фундаментів.

Відповідальний за випуск: Кузло М. Т., д-р. техн. наук, професор, завідувач кафедри автомобільних доріг, основ та фундаментів.

Керівник групи забезпечення спеціальності
192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Караван В. В.

© Ю. Ю. Зятюк,
О. Б. Потійчук, 2025
© НУВГП, 2025

Передмова

Вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Організація та безпека дорожнього руху з курсовим проектом» проводиться для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр з будівництва та цивільної інженерії». Згідно навчального плану ця дисципліна вивчається в одному семестрі, має два змістові модулі та передбачає виконання курсового проекту.

Дисципліна ґрунтується на базових знаннях, отриманих при вивченні таких дисциплін: «Планування міст і транспорт», «Інженерна геодезія (загальний курс)», «Інженерно-будівельне креслення», «Моніторинг транспортних потоків та дорожнього середовища», «Проектування автомобільних доріг», «Штучні споруди на автомобільних дорогах».

В ході вивчення дисципліни студенти повинні засвоїти знання щодо законодавчої та нормативної бази забезпечення безпеки руху; питання конструктивних параметрів автомобілів, що мають бути враховані при проектуванні автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури; переконатися в тім, як враховані конструктивні особливості автомобілів в нормах на проектування доріг; засвоїти знання з обліку та аналізу ДТП, методиці визначення аварійно-небезпечних ділянок та ділянок концентрації ДТП та призначати заходи із зниження ризику виникнення ДТП, застосування засобів регулювання дорожнього руху з метою забезпечення безпеки руху та задоволення споживчих властивостей дороги.

ТЕМА 1. Державне регулювання в сфері безпеки дорожнього руху Взаємодія в системі ВАДСС. Аварійність на дорогах та вулицях України

Функції та інституційні суб'єкти державного управління безпекою дорожнього руху. Повноваження МВС України та Патрульної поліції щодо забезпечення безпеки руху. Нормативно-правове регулювання діяльності із забезпечення безпеки дорожнього руху. Відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух в Україні. Особливість злочинів, пов'язаних з ДТП.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке автомобілізація та як вона впливає на безпеку руху?
2. Основні причини ДТП в Україні, характеристика аварійності.
3. Рівні управління ефективністю та безпекою функціонування системи ВАДС.
4. Напрямки інженерної діяльності з організації дорожнього руху.
5. Міжнародні угоди про дорожній рух та їх вплив на формування Правил дорожнього руху України.
6. Функції патрульної поліції та служб організації дорожнього руху.

Законодавство та практична діяльність у сфері безпеки дорожнього руху в Україні здійснюється на основі **міжнародних угод** про забезпечення безпеки руху, а саме:

Конвенція “Про дорожній рух”, Вена (Відень), 8.11. 1968 р. (з поправками від 3.03.1993 р.)

https://insat.org.ua/files/nav/law/4/konvenciya_1968_uk.pdf

1909р Париж - перша Міжнародна конференція по автомобільному руху.

1921 рік – при Лізі Націй створено спеціальну Комісію з автомобільного руху;

1926р – Міжнародна конференція (50 країн-учасниць);

1931 рік, Женева - „Конвенція про введення одноманітності у сигналізації на дорогах”;

1949 р, Женева – „Конвенція про дорожній рух” та „Протокол про дорожні знаки та сигнали”.

Міжнародним робочим органом з проблематики забезпечення безпеки дорожнього руху є **Комітет з транспорту Європейської Економічної комісії (ЄЕК) ООН. Робоча група** цієї Комісії щорічно вносить зміни, доповнення, впроваджує нові вимоги, які відповідають сучасним умовам.

В розвиток Женевської Конвенції 1949 року:

Женевська Угода 1958 р. визначає **вимоги до конструкції та технічного стану ТЗ** в зокрема з метою збереження дорожнього фонду та охорони навколишнього середовища; („Угода про прийняття єдиних технічних приписів до колісних транспортних засобів, предметів обладнання та частин, які можуть бути встановлені та /або використані на колісних транспортних засобах, та про умови взаємного визнання офіційних затверджень, виданих на підставі цих приписів”);

Європейська угода, що стосується роботи екіпажів ТЗ, які здійснюють міжнародні автомобільні перевезення (ЄУТР) (Женева, 1 липня 1979 р. з правками, остання з яких набрала чинності 28.02 95 р. – **визначає вимоги до організації роботи водіїв транспортних засобів;**

Угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів
ADR (фр. Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route) – угода європейських держав про міжнародні перевезення небезпечних вантажів або ADR – скорочено від (англ. Alternative dispute resolution – альтернативне врегулювання суперечок). Створено з ініціативи ООН. До 2021 року – Європейська угода про міжнародне перевезення небезпечних вантажів (ДОПОГ).

Національні правові акти:

Конституція України (гарантує право на життя, безпеку, працю та відпочинок);

Закони України

«Про дорожній рух» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>

(правові та соціальні основи забезпечення БР),

«Про автомобільні дороги» <https://ips.ligazakon.net/document/T052862>

«Про Національну поліцію»

<https://ips.ligazakon.net/document/T150580?an=1>

„Про транспорт”, „Про автомобільний транспорт”, „Про міжнародні перевезення пасажирів та вантажів” тощо.

Законодавство, що регулює правові відносини у сфері контролю за виконанням правил, норм та стандартів, що стосуються безпеки руху (Кодекси України: адміністративний, кримінальний, цивільний);

Підзаконні акти (нормативно-правові акти Президента України, КМУ, відомчі нормативні акти МВС, Міністерство інфраструктури України, Міносвіти тощо):

- Правила дорожнього руху <https://green-way.com.ua/uk/dovidniki/pdr>,

- Положення про порядок підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів,

- Інструкція про порядок прийняття іспитів, оформлення, видачі (обміну) посвідчень водія, обліку та збереження документів, що стосуються екзаменаційної роботи,

- Положення про порядок видачі посвідчень водія та допуску громадян до керування транспортними засобами,

- ДБН, ДСТУ, ГБН, які стосуються проектування, будівництва, експлуатації та ремонту автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів;

- ДСТУ, ВБН тощо, що стосуються конструкції та технічного стану транспортних засобів тощо.

Закон України «Про автомобільні дороги» визначає правові, економічні, організаційні та соціальні засади забезпечення функціонування автомобільних доріг, їх будівництва, реконструкції, ремонту та утримання в інтересах держави і користувачів автомобільних доріг.

Питання щодо закону України «Про дорожній рух»

1. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері дорожнього руху (Стаття 4).
2. Компетенція міської та районної Ради народних депутатів і міської та районної виконавчої влади (Стаття 6)
3. Компетенція власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів (Стаття 9)
4. Компетенція власників транспортних засобів (Стаття 10).
5. Допуск транспортних засобів до участі у дорожньому русі (Стаття 29)
6. Основні вимоги щодо технічного стану транспортних засобів, що перебувають в експлуатації (Стаття 33)
7. Медичний огляд і переогляд кандидатів у водії і водіїв транспортних засобів (Стаття 45).
8. Організація подання медичної допомоги потерпілим у дорожньо-транспортних пригодах (Стаття 47).
9. Стандартизація і нормування організації дорожнього руху (Розділ VI)
10. Контроль у сфері дорожнього руху (Розділ X)

Питання для самоперевірки:

1. В якому році вперше обговорювали проблеми дорожнього руху на міжнародному рівні? Яке було прийняте рішення?
2. Що є міжнародним робочим органом з проблематики забезпечення безпеки дорожнього руху?
3. Як часто вносяться зміни і доповнення у Конвенція про дорожній рух?
4. Назвіть міжнародні правові документи щодо проблем дорожнього руху
5. Вимоги до учасників руху щодо забезпечення безпеки руху у Законі України „Про дорожній рух”.
6. Вимоги до власників доріг щодо забезпечення безпеки руху у Законі України „Про дорожній рух”

Адміністративна, кримінальні, цивільна, дисциплінарна відповідальність за порушення у сфері ДР.

Питання для самоперевірки:

1. Види покарань водіїв за порушення Правил дорожнього руху.
2. Які саме порушення ПДР водіями тягнуть за собою відповідальність у адміністративному порядку?
3. Види покарань до осіб, відповідальних за стан вулиць, доріг, залізничних переїздів
4. Які саме порушення особами, відповідальними за стан вулиць, доріг, залізничних переїздів водіїв тягнуть за собою відповідальність у адміністративному порядку?
5. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух:
  - особами, відповідальними за організацію транспортного процесу;
  - водіями;
  - особами, відповідальними за стан вулиць, доріг, залізничних переїздів.
6. Цивільна відповідальність за порушення законодавства про дорожній рух: сутність, хто може бути притягнутий до відповідальності, порядок відшкодування завданих збитків.

Де шукати інформацію

1. Конспект лекцій. Тема 1
2. [1], стор.7-15
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (КУпАП)
https://kodeksy.com.ua/kodeks_ukraini_pro_administrativni_pravoporushenny_a.htm (дата звернення 15.11.2024).
4. Кримінальний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 15.11.2024).
5. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки
https://protocol.ua/ua/tsivilniy_kodeks_ukraini_stattya_1187/ (дата звернення 15.11.2024).
6. Закон України Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів
https://kodeksy.com.ua/pro_obovyazkove_strahuvannya_tsivilno-pravovoyi_vidpovidalnosti_vlasnikiv_nazemnih_transportnih_zasobiv.htm (дата звернення 15.11.2024).

ТЕМА 2. ОДР як стратегія та система керування транспортними і пішохідними потоками

Роль і місце ОДР у розв'язанні загальних проблем підвищення економічності, безпеки та зручності перевезень на автомобільному транспорті. Рівні управління транспортним процесом в ОДР. Стратегічне та оперативне керування в організації дорожнього руху. Методи та способи забезпечення ефективності та безпеки транспортних і пішохідних потоків

Програмні заходи щодо вирішення задач підвищення безпеки дорожнього руху.

Питання для самоперевірки:

1. Якими факторами характеризується дорожній рух як складна динамічна система? Назвіть постійні та перемінні цієї системи. Дайте характеристику дорожнім умовам.
2. Назвіть суб'єкти управління в системі ТП-ДУ.
3. Назвіть об'єкти управління в системі ТП-ДУ.
4. Назвіть критерії управління транспортними та пішохідними потоками
5. Дайте характеристику організації дорожнього руху методами малих капіталовкладень .
6. Дайте характеристику архітектурно-планувальних заходів ОДР
7. Дайте характеристику організаційних заходів ОДР
8. В чому полягає сутність керування управління(транспортними потоками та пішоходами)?

Де шукати інформацію:

1. Конспект лекцій. Тема 2.
2. [1], стор. 43-52

ТЕМА 3. Конструктивна безпека автомобілів.

Сили, що діють на автомобіль під час руху. Гальмівні якості

Сили, що діють на автомобіль під час руху: рушійна сила, сила зчеплення шин з дорожнім покриттям, сила опору коченню, сила ваги, сила опору розгону (сила інерції), сила опору повітря. Рівняння тягового балансу.

Гальмівні якості: максимальне уповільнення, час запізнення гальмування, час зростання гальмівного зусилля, гальмовий шлях та шлях зупинки. Принцип дії антиблокувальної системи
Стійкість автомобіля (поздовжня, поперечна, бічна). Критичні швидкості за умови відсутності заносу та перекидання автомобіля.

Поняття про керованість автомобіля. Критична швидкість за умовами керованості. Втрата керованості.

Поняття про маневреність автомобіля. Габаритний коридор на повороті. Мінімальний радіус повороту зовнішнього керованого колеса.

Геометричні показники прохідності автомобіля. Профільна прохідність, плавність ходу. Компонувальні параметри транспортних засобів.

Питання для самоперевірки:

1. Які сили діють на автомобіль під час рушання, як вони впливають на стійкість і керованість автомобіля? Як впливають дорожні умови на перебіг дії цих сил?
2. гальмування, руху по горизонтальних та вертикальних кривих? Як впливають ці сили на безпеку руху автомобіля?
3. Які сили діють на автомобіль під час гальмування, як вони впливають на параметри гальмування (гальмівний шлях)? Як впливають дорожні умови на перебіг дії цих сил?
4. Принцип дії антиблокувальної системи.
5. Які сили діють на автомобіль під час руху на горизонтальних кривих, як вони впливають на стійкість і керованість автомобіля? Як впливають дорожні умови на перебіг дії цих сил?
6. Які сили діють на автомобіль під час руху на вертикальних кривих, як вони впливають на стійкість і керованість автомобіля? Як впливають дорожні умови на перебіг дії цих сил?
7. Що називається габаритним коридором? Від чого він залежить? Як змінюється при русі на повороті залежно від радіусу повороту?
8. Що називається прохідністю, які параметри автомобіля впливають на прохідність?
9. Поясніть поняття активної і пасивної безпеки автомобіля.

Де шукати інформацію:

1. Конспект лекцій. Тема 3.
2. [2], стор. 63-86

Тема 4. Автомобільна дорога як інженерна споруда.

Поперечний профіль автодороги та безпека руху (ширина проїзної частини та узбіч, кількість смуг руху, висота насипу, бічні перешкоди в смузі відведення). План автодороги (прямі та криві в плані, віражі, перехідні криві). Вплив дорожнього покриття на безпеку руху. Вплив транспортних засобів на дорожнє покриття

Поздовжній профіль дороги (довжина та крутизна підйомів і спусків, додаткові смуги на підйом, ввігнуті та опуклі криві у поздовжньому профілі).

Видимість в напрямку руху, зустрічної смуги, бічна видимість.

Внутрішня та зовнішня пасивна безпека автомобіля. Поняття про деформації під час зіткнення. Конструктивні рішення пасивної безпеки автомобіля. Післяаварійна та екологічна безпека автомобіля.

Пасивна безпека автомобільної дороги (висота насипів, крутизна укосів, застосування дорожнього огородження, травмо-безпечні опори знаків та дорожнього обладнання)

Вплив параметрів транспортного потоку на безпеку руху

Питання для самоперевірки:

1. Назвіть складові частини поперечного профілю дороги. Від чого залежить кількість і ширина смуг руху та узбіччя?
2. Від чого залежать параметри плану та поздовжнього профілю дороги, як вони впливають на вибір швидкості руху водієм?
3. Назвіть конструктивні параметри дороги, які призначені для покращання стійкості автомобіля на горизонтальних кривих малого радіусу.
4. Для чого слугують перехідні криві та перехідно-швидкісні смуги?
5. Як впливають вертикальні ввігнуті та опуклі криві на рух автомобілів?
6. В чому полягає взаємний вплив дорожнього покриття та коліс автомобілів?
7. Поясніть поняття пасивної безпеки доріг. Якими конструктивними елементами забезпечується пасивна безпека доріг?
8. Поясніть поняття пасивної безпеки автомобіля. Якими конструктивними елементами забезпечується пасивна безпека автомобіля?
9. Назвіть основні характеристики транспортного потоку:.
- 10.Що називається пропускною здатністю автомобільної дороги, ?
- 11.Як розраховується коефіцієнт завантаження автомобільних доріг.
- 12.Охарактеризуйте рівні зручності дороги

Де шукати інформацію:

1. Конспект лекцій. Тема 4
2. [2] стор.92 - 107

ТЕМА 5. Облік та аналіз ДТП.

Аудит з безпеки руху на дорогах загального користування

Поняття про ДТП. Основні види ДТП. Поняття про причини, умови і обставини ДТП. Державна система обліку і аналізу ДТП. Соціальні та економічні наслідки ДТП.

Методи аналізу аварійності. Лінійний аналіз ДТП. Місця (ділянки) концентрації ДТП. Аварійно-небезпечні ділянки.

Аудит з безпеки руху на дорогах загального користування

Питання для самоперевірки:

1. Що називається ДТП. Назвіть види ДТП
2. Які причини виникнення ДТП
3. В чому полягає державна система обліку ДТП
4. Чим відрізняється кількісний аналіз ДТП від якісного?
5. В чому полягає лінійний аналіз ДТП, для чого він проводиться?
6. Хто і для чого проводить аудит з безпеки руху на дорогах загального користування?

Де шукати інформацію:

1. Конспект лекцій Тема 5
2. [2] стор.37 – 40
3. Практичний посібник для аудиторів та інспекторів безпеки автомобільних доріг [14]

Змістовий модуль 2.

Методи та засоби забезпечення безпеки руху

ТЕМА 6. Методичні основи організації дорожнього руху.

Локальні методи ОДР

Загальні методичні положення організації дорожнього руху.
Правила дорожнього руху

Зменшення кількості конфліктних точок та ступеня їх небезпеки на ділянках між перетинаннями та на перехрестях. Вирівнювання складу транспортного за видами, за метою поїздки, за видами маневрів на перехрестях. Оптимізація швидкісного режиму. Зниження рівня завантаження дороги.

Організація руху громадського транспорту. Смуги для руху МТЗ (у попутному напрямку, у зустрічному). Зупинки громадського маршрутного транспорту. Параметри зупинок; відкриті, закриті зупинки. Розташування зупинок на ВДМ. Поєднання зупинок з розташуванням пішохідних

переходів, місць масового відвідування тощо. Організація місць для зупинки та стоянки автомобілів. Контроль вагових та габаритних параметрів автомобілів.

Розробка питань ОДР під час проектування міст.

Контроль вагових та габаритних параметрів автомобілів.

Організація руху на перехрестях та дорожній мережі. Види перехресть за способом організації черговості проїзду. Особливості руху на перехрестях на дорогах загального користування та на міських вулицях. Круговий рух на перетинаннях (можливість впровадження, переваги, недоліки).

Реверсивний рух транспортних потоків. Організація одностороннього руху

Питання для самоперевірки:

1. Напрямки організації дорожнього руху та їх реалізація.
2. Інженерні задачі розвитку основних напрямків ОДР.
3. Способи розподілу транспортних потоків в просторі.
4. Способи розподілу транспортних потоків в часі.
5. Способи досягнення однорідності транспортних потоків.
6. Регламентація швидкості з метою підвищення пропускнуої здатності дороги.
7. Особливості організації руху на перехрестях.
8. Переваги та недоліки введення одностороннього руху на вулицях міст.
9. Критерії введення кругового руху на перетинаннях та особливості його забезпечення.
10. Завдання організації руху пішоходів та заходи з його оптимізації.
11. Вимоги до облаштування тротуарів, пішохідних доріжок та переходів.
12. Методика організації велосипедного руху.
13. Проблеми організації руху міського пасажирського транспорту.
10. Зупинки маршрутного транспорту (транспорту загального користування), їх характеристики, фактори, що впливають на місце їхнього розташування.
12. Організація тимчасових автомобільних стоянок.
16. Система інформування водіїв про умови і режими руху

Де шукати інформацію:

1. Конспект лекцій Тема 6.
2. [1] стор. 60 -98

ТЕМА 7. Технічні засоби організації та регулювання дорожнього руху

Призначення і класифікація технічних засобів.

Застосування світлофорної сигналізації. Типи сигналів світлофорів. Конструкція, розміщення та встановлення світлофорів. Поняття про режим світлофорного регулювання, жорстке та адаптивне регулювання, багаторежимне регулювання.

Координоване регулювання руху на дорожній мережі.

Дорожні знаки: класифікація, типорозмір, правила встановлення, дублювання та повторення знаків.

Дорожня розмітка: види, умови застосування, пріоритетність знаків над розміткою.

Дорожнє огороження та напрямні пристрої: види, умови застосування. Поняття про стримувальну здатність дорожнього огороження.

Питання для самоперевірки:

1. Що розуміється під режимом світлофорного регулювання? З яких відрізків часу складається фаза регулювання?
2. Мета координованого регулювання, переваги над регулюванням на ізольованих перехрестях, умови впровадження.
3. Особливості встановлення дорожніх знаків за межами населених пунктів
4. Організація об'їзду ділянок доріг з тимчасовою заборонаю руху
5. Застосування дорожньої горизонтальної розмітки на ділянках доріг з обмеженою видимістю; вузьких ділянках, поблизу перехресть та пішохідних переходів
6. Застосування вертикальної розмітки в місцях прилягання/перетинання інших доріг, під шляхопроводами та на високих насипах
7. Що означає маркування огороження: 11 ДО, 11ДД, 11МО, 11МД?
8. Чим відрізняється бар'єрне огороження від парашютного?
9. Для чого призначене огороження перильного типу?
10. Що називається стримувальною здатність дорожнього огороження?
11. Що таке індекс інерційних перевантажень дорожнього огороження?

Де шукати інформацію:

1. Конспект лекцій тема 7
2. [2] стор. 120 – 129
3. ДСТУ 4092-2002. Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки: [чинний від 01.01.2003 р.] Київ: Мінтрансв'язку України, 2002. 36 с.

4. ДСТУ 4100:2021. Безпека дорожнього руху. Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування: [чинний від 01.11.2021 р.] Київ: ДП "УкрНДНЦ", 2021. 78 с.
5. ДСТУ 2587:2021. Розмітка дорожня. Технічні вимоги, методи контролю, правила застосування: [чинний від 01.08.2021 р.] Київ: ДП "УкрНДНЦ", 2021. 28 с.
6. ДСТУ Б В.2.3-12-2004 Споруди транспорту. Огородження дорожнє металеве бар'єрного типу. Загальні технічні умови
7. ДСТУ 8751:2017. Безпека дорожнього руху. Огородження дорожні і напрямні пристрої. Правила використання. Загальні технічні вимоги: [чинний від 01.01.2018 р.] Київ: ДП "УкрНДНЦ", 2019.36 с.

Теми практичних робіт

1. Законодавчі акти щодо безпеки руху - міжнародні, державні, відомчі
2. Відповідальність за порушення законів щодо безпеки руху
3. Розрахунок гальмівного та зупинкового шляху автомобіля залежно від швидкості та умов руху
4. Розрахунок безпечної швидкості руху на кривих малого радіусу на дорозі з віражем та без віражу
5. Технічні параметри дороги залежно від швидкості руху
6. Розрахунок пропускної здатності ділянок дороги та коефіцієнту завантаження руху. Оцінка рівнів завантаження руху
7. Оцінка безпеки руху за коефіцієнтами аварійності
8. Оцінка рівнів безпеки за коефіцієнтами безпеки
9. Планувально-реконструктивні заходи на кривих в плані та поздовжньому профілі, на вузьких ділянках доріг
10. Влаштування зупинок маршрутного транспорту, пішохідних переходів, заїздів до об'єктів сервісу
11. Розрахунок режиму світлофорного регулювання на перехресті
12. Застосування горизонтальної та вертикальної дорожньої розмітки
13. Застосування дорожніх знаків на небезпечних ділянках
14. Застосування дорожніх знаків пріоритету, заборонних, наказових індивідуального проектування
15. Застосування дорожнього огороження, напрямних пристроїв та засобів заспокоєння руху

Рекомендації щодо виконання практичних завдань міститься у МВ 03-03-192М МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до виконання практичних робіт та курсового проекту з дисципліни «Організація та безпека дорожнього руху з курсовим проектом».

Література

Основна

1. Кашканов А. А., Кужель В. П. Організація дорожнього руху : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2017. 125 с. https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/IRVC/2021/Kashkanov_2017_125.pdf (дата звернення: 15.11.2024).
2. Безпека дорожнього руху та деякі правові аспекти : навчальний посібник /. Кишун В. А., Кузнецов Р. М., Мурований І. С., Лаба О. П. Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. 226 с. https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/BDR_posibnuk_KKML_10.pdf (дата звернення 15.11.2024).
3. Фоменко О. Я. Правила дорожнього руху України : автошкола (коментар у малюнках). Київ : УКРСПЕЦВИДАВ, 2019. 112 с.
4. ДБН В.2.3-4:2015 Автомобільні дороги. Ч. І. Проектування. Ч. ІІ. Будівництво [чинний від 2016-04-01] К. : Мінрегіонбуд України, 2015. 104 с.
5. ДСТУ 3587:22 Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану. [чинний від 2022-04-01] Київ, Держстандарт України, 2022. 199 с.
6. М218-02070915-674:2010 Методика визначення рівня завантаженості та пропускну здатності автомобільних доріг. Національний транспортний університет (НТУ) Київ, 2010: Мінінфраструктури України наказ 21.09.2010. № 573/1019. 40 с.
7. ДСТУ 8894:2019 Безпека дорожнього руху. Лінійний аналіз аварійності та оцінювання умов безпеки руху на автомобільних дорогах. [чинний від 01.10.2020 р.] Київ : ДП "УкрНДНЦ", 2019. 40с.
8. ДСТУ 8752:2017. Безпека дорожнього руху. Проект організації дорожнього руху. Правила розроблення, побудови, оформлення. Вимоги до змісту: [чинний від 01.01.2019 р.] Київ : ДП "УкрНДНЦ", 2017. 32 с.
9. ДСТУ 4100:2021. Безпека дорожнього руху. Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування: [чинний від 01.11.2021 р.] Київ : ДП "УкрНДНЦ", 2021. 78 с.
10. ДСТУ 2587:2021. Розмітка дорожня. Технічні вимоги, методи контролю, правила застосування: [чинний від 01.08.2021 р.] Київ : ДП "УкрНДНЦ", 2021. 28 с.
11. ДСТУ 8751:2017. Безпека дорожнього руху. Огородження дорожні і напрямні пристрої. Правила використання. Загальні

технічні вимоги: [чинний від 01.01.2018 р.] Київ : ДП "УкрНДНЦ", 2019. 36 с.

12. ДСТУ 4092-2002. Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки: [чинний від 01.01.2003 р.] Київ : Мінтрансв'язку України, 2002. 36 с.
13. ДСТУ 4092:2024. Безпека дорожнього руху. Світлофори дорожні. Загальні технічні вимоги, правила застосування та вимоги безпеки: [чинний від 01.05.2025 р.] Київ : Мінінфраструктури України, 2024. 42 с
14. ДСТУ 4123:2020. Безпека дорожнього руху. Засоби заспокоєння руху. Загальні технічні вимоги. [чинний від 2020-01-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2020. 15 с.
15. Практичний посібник ля аудиторів та інспекторів безпеки автомобільних доріг https://www.globalroadsafetyfacility.org/ai_file_subscribe/file/721 (дата звернення 15.11.2024).

Інформаційні ресурси в Інтернет

16. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/> (дата звернення 15.11.2024).
17. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2024).
18. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2024).
19. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/> (дата звернення 15.11.2024).
20. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/> (дата звернення 15.11.2024).
21. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php) (дата звернення 15.11.2024).
22. Кафедра автомобільних доріг, основ та фундаментів. URL: <http://nuwm.edu.ua/nni-ba/kaf-adof> (дата звернення 15.11.2024).

Всі навчально-методичні матеріали (силабус, методичні вказівки, навчальні посібники, ДБН, ДСТУ, презентації, контрольні питання) вільно доступні на сторінці навчальної дисципліни в Навчальній платформі НУВГП: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=155>